

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	รูปแบบการเรียนรู้ดั้งเดิมของชุมชนชนบทในภาคเหนือ	
ชื่อผู้เขียน	นางนวพร ปัญญากรสกุล	
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ธีสุวรรณ	ประธานกรรมการ
	อาจารย์ วิสุทธิ์ วานิช	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เป็ถียนผดุง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงรูปแบบการเรียนรู้แบบดั้งเดิมของชุมชนชนบทในภาคเหนือ และเงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบดั้งเดิมในชุมชนชนบทภาคเหนือ

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการจัดกลุ่มสนทนา มีแหล่งข้อมูลได้แก่ ผู้อาวุโส ผู้รู้ในชุมชน เจ้าอาวาสวัด ผู้นำชุมชน สล่า(ช่าง) และชาวบ้าน ผู้วิจัยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลในภาคสนามประมาณ 1 ปี ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ ได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์ การแยกแยะข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายและการสรุปเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

รูปแบบการเรียนรู้ดั้งเดิมของชุมชน เป็นการเรียนรู้ที่ได้รับโดยการสืบทอดจากครอบครัวและชุมชน ในรูปแบบของการสอน การอบรม การสั่งสอน และการดูดำที่กล่าวตักเตือน นอกจากนี้แล้ว การเรียนรู้ยังเกิดจากการทำงาน และการร่วมกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การร่วมกลุ่มกิจกรรมที่แลกเปลี่ยนแรงงานกัน และกลุ่มกิจกรรมตามประเพณี เช่น งานบุญวันพระ หรืองานประเพณีอื่น การเข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปโดยสมัครใจ และทำกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยไม่มีใครบังคับส่งผลให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชน

สำหรับเงื่อนไขในการเรียนรู้แบบดั้งเดิม ได้แก่ ความจำเป็นของบุคคลในสังคมที่ต้องเรียนรู้ การประกอบอาชีพ การอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ได้แก่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในเรื่องต่าง ๆ เช่น การช่วยเหลือด้านแรงงาน การทำกิจกรรมทางประเพณี ความเชื่อ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ต้องเอื้ออาทร ช่วยเหลือกัน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Thesis Title	Northern Rural Communities' Traditional Learning Patterns	
Author	Mrs.Nawaporn Panyakornsakun	
M.Ed.	Nonformal Education	
Examining Committee	Assoc.Prof.Dr.Chukiat Leesuwan	Chairman
	Lect.Visut Vanich	Member
	Asst.Prof.Yongyudh Plianpadung	Member

Abstract

This thesis was aimed at examining Northern rural community traditional learning patterns and their relevant social and cultural conditions.

The researcher collected needed data via both participant and nonparticipant observations, formal and informal interviews, and focus group discussions. Key informants comprised the community elderly, learned villagers, community leaders, artisans, a local temple abbot, and general villagers. Data collection took approximately one year. Collected data were subsequently cross-checked, classified and analyzed, the, descriptively and analytically presented.

Findings were as follows:

Such traditional learning patterns were those carried out and transmitted from individual families and the community as a whole. They took the forms of informal instruction, socialization, inculcation, rebuking and warning. In addition, learning generated through those patterns also occurred during work and from participation in various such community activities as those on important Buddhist days or during other traditionally festive events as well as those where by group members mutually exchanged their labour. Such participation was totally voluntary with participants carrying out the activities naturally required by their own perceived role and functions. In other words, learning occurred as a result of their practical involvement and participation in community ways of life.

Relevant social and cultural conditions involved in such traditional learning patterns comprised community members' own necessity to have to learn, their very living-making and inevitable coexisting with others. In such circumstances, they had to care for and help one another labourwise, during traditional and festive activities, beliefwise, etc., all amounting to learning to care for and help one another.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University